

Lagt til rættis: Árni Joensen

Oljan skal eisini vera samisk

Í Samatinginum eru tey eitt sindur misnøgd við, at tær norsku oljuleiðirnar í Barentshavinum hava fingið norsk og hebraisk nøvn, meðan tað samiska málið tykist vera gloymt í hesum høpi. Tey vísa á, at sambært lógini eru norskt og samiskt tvey javnt sett mál í Noregi, men at hetta tykist ikki vera galdandi á oljuleiðunum.

– Kanska skuldið Snøhvit-leiðin itið Snøfrid-leiðin, sigur Laila Susanne Vaes, (myndin) sum er næstformaður í Samatinginum og vísir á, at Snøfrid Svåsedottir var kona Harald Hár-

fagra og av samiskari ætt.

Tær norsku oljuleiðirnar úti fyri Finnmarkini hava norsk nøvn so sum Snøhvit, Skrugard og Havis og so tað hebraiska Goliat. Laila Susanne Vaes sigur, at samar og aðrir norðmenn hava eina felags søgu í Norðurnoregi, og at tí er tað ikki annað enn rímligt, at hetta sæst aftur - eisini tá oljuleiðir har norðuri skulu hava navn.

Støðugt færri fiskimenn

Í Svøríki eins og í flestu øðrum londum í Evropa gerast fiskimenninir færri og færri. Fyri tólv árum síðani vóru 2.300 svenskir menn skrásettir sum vinnuligir fiskimenn, men longu nú er talið minkað næstan ein triðing, so nú eru bara 1.600 eftir. Tað skrivar blaðið Gøteborgsposten.

Myndugleikarnir siga, at fiskimenninir fækka, tí vinnan sum heild hevur figgjjarligar

trupulleikar og kastar ov lítið av sær, og tí at summir fiskastovnar eru minkaðir nógv tey seinnu árin.

Tann størsti parturin av tí svenska fiskiskipaflotanum eru útróðrarbátar og smærri skip. Tey stóru skipini eru fækkað nógv. Fyri trimum árum síðani vóru tey 81 í tali. Í dag eru bara 35 eftir, skrivar Gøteborgsposten.

Fáa kanska kvinnu til biskup

Íslendingar gingu undan við at velja sær eina kvinnu til forseta, nú hava teir eina kvinnu í forsætisráðharrastólinum, og í summar fáa teir høvi til at velja sær eina kvinnu til biskup.

Tað er greitt, eftir at presturin í Bolungarvík, Agnes M. Sigurðardóttir, (myndin) hevur boðað frá, at hon eftir áheitan frá fleiri hevur gjørt av at stilla upp til biskupsvalið.

Tað er samstundis

greitt, at val verður, tí í gjár kunngjórði Þórhallur Heimisson, sóknarprestur á Hafnarfirði, at hann er valevni til biskupsvalið í summar.

Núverandi biskupurin í Íslandi eitur Karl Sigurbjörnsson. Pápi hansara, Sigurbjörn Einarsson, var íslenskur biskupur í mong ár.

Flyta ikki heimaftur fyribils

Teir flestu íslendingarnir, sum rýmdu til Noregs undan kreppuni, ætla sær ikki at flyta aftur til Íslands enn - heldur ikki, um arbeiði er til teirra

Hetta kemur fram í einari nýggjari kanning, har 180 fólk, sum fluttu úr Íslandi til Noregs, eru spurð, um tey ætla sær at flyta heimaftur innan tíggju ár. 59 prosent av teimum spurdu eru kvinnur, 41 prosent eru menn, og meðalaldurin er 37 ár.

Harafturat verður upplýst, at 60 prosent av teimum høvdu arbeiði í Íslandi, tá tey fluttu, og at tey flestu høvdu akademiska útbúgving. Í Noregi arbeiða tey sum eitt nú bilstjóri, lærari, sjúkrahættarfrøðingur, verkfrøðingur og smiður.

Tey flestu siga, at versnandi livikor orsakað av vantandi inntøku- og arbeiðsmøguleikum fingur tey at flyta, og tey eru samd um, at livikorini eru betri í Noregi. 46 prosent siga, at tey hava fingið nógv betri livikor, síðani tey fluttu, og onnur

Hugnaløta við havnarlagið í Oslo

36 prosent siga, at livikorini eru betri.

Tey, sum gjørdur kanningina, høvdu roknað við, at fólk við akademiskari útbúgving mundu ætla sær at flyta aftur til Íslands fyrr enn hini, men hetta vísti seg ikki at vera so. Tvørturímóti eru tað tey við lægri útbúg-

ingum, sum vænta at flyta heim aftur innan tíggju ár.

Men í Íslandi hevur tað vakt størri ans, at helvtin av teimum spurdu svara, at tey høvdu ikki flutt aftur til Íslands nú, sjálvt um tey kundu fingið sama arbeiði sum nú, og sjálvt um keypiorkan hevði verið tann

sama sum í Noregi. Bara 25 prosent siga, at tey høvdu flutt heimaftur, um tey fingur sama arbeiði og somu keypiorku. Onnur 25 prosent vita ikki.

Í kanningin kemur fram, at íslendingarnir í Noregi fáa í meðal 32.000 norskar krónur í løn um mánaðin.

Danmark við í nýggjum figgjarsáttmála

Danmark fer upp í tað nýggja ES-samstarvið, sum bindur londini til ávísar figgjarpolitiskar avmarkingar. Skilagott, siga teir flestu flokkarnir

Tað kom ikki óvart á nakran, at tann danska stjórnin gjórði av, at Danmark skal laða seg eftir teimum nýggju reglunum, sum ES-toppfundurin samtykti um vikuskiftið. Hesum hevði stjórnin boðað frá frammanundan. Harafturat visti hon, at hon hevði ein stóran meiriluta av Fólkinginum aftan fyri seg í hesum máli, tí bæði Vinstri og Konservativi Fólkaflokkurin eru samdir við stjórnini hesaferð.

Men hvat er tað so, sum Danmark hevur bundið seg til? Tað týðningarmesta er, at

- * tað árliga hallið á figgjarlógini skal ikki upp um 3% av bruttótjóðarframleiðsluni, og at skuldin hjá

Helle Thorning Schmidt var væl nøgd aftan á fundin í Bruxelles. Her er hon saman við franska forsetanum, Nicolas Sarkozy, og litaviska forsetanum, Dalia Grybauskaitė

Mynd: Polfoto

- statinum má ikki upp um 60% av BTF
- * tað strukturella hallið skal ikki upp um 0,5% av BTF
- * tær nýggju reglurnar skulu staðfestast í stýrisskipanini ella tilsvareandi

- lóggevur. Verður tað ikki gjørt, kann landið fáa bót evrulondini halda toppfund tvær ferðir árliga, og hini londini fáa innbjóðing til at luttaka á minst øðrum fundinum
- * figgjarsáttmálin skal góð-

kennast í Fólkinginum.

Hetta seinasta hevur elvt til eitt ávíst kjak í Danmark, tí triggir flokkar, Danski Fólkaflokkurin, Liberal Alliance og Eindarlistin, krevja málið til fólkaatkvøðu. Eftir teirra tykki letur Danmark avgerðarrætt frá sær við at góðkenna sáttmálan, og tí vilja flokkarnir hava málið til fólkaatkvøðu. Fleiri serfrøðingar siga hinvegin, at tað er ikki neyðugt við fólkaatkvøðu, og nú skulu lógfrøðingarnir í lögmaráðnum kanna málið.

Tann nýggi figgjarsáttmálin kemur í gildi tann 1. januar í 2013, ella so skjótt sum 12 lond hava staðfest hann.